

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Кафедра соціально-гуманітарних та правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньо-наукової програми

Юлія НЕСТЕРЧУК

«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ»

Освітній рівень доктор філософії

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» . – Умань: Уманський НУС, 2024. 16 с.

Розробник: к. і. н., доцент кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін _____ Валентин ДОМОРОСЛИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних та правових дисциплін

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____ доц. Людмила МАШКОВСЬКА

« ____ » _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від. « ____ » _____ 20__ року № ____

Голова _____ проф. Руслан МУДРАК

УНУС., 2024
В. ДОМОРОСЛИЙ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 «Управління та адміністрування»	Обов’язкова	
Модулів – 1	076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		I	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: доктор філософії Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	
		Індивідуальні завдання	
		Самостійна робота	
		76 год.	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія науки» розроблено на основі освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» та відповідних нормативних документів.

Метою дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти філософськими основами та методологією наукового пізнання, розуміння сутності та специфіки наукових досліджень, їх структуру, ідеали, норми й цінності.

Предметом дисципліни є закономірності та тенденції наукового пізнання як особливої діяльності щодо виробництва наукових знань, наука як соціальний інститут, наука в системі вищої освіти.

Завдання: – засвоєння теоретичних знань про закономірності та тенденції наукового пізнання;

- освоєння стилю наукового мислення;
- формування вміння використання отриманих знань в наукових дослідженнях за спеціальністю;
- формування науково-методологічного світогляду через вивчення специфіки наукових знань та наукової картини світу.

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК 1	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та	ПРН 1	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

	академічної доброчесності.	ПРН 2	Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.
		ПРН 3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання.
		ПРН 5	Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.
		ПРН 6	Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.
		ПРН 8	Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, актуальні літературні та інформаційні джерела, результати теоретичного аналізу, моделювання, експериментальних досліджень.
		ПРН 9	Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.
		ПРН 10	Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

		ПРН 11	Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.
СК 5	Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності	ПРН 3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання.
		ПРН 4	Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.
		ПРН 7	Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.
		ПРН 8	Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, актуальні літературні та інформаційні джерела, результати теоретичного аналізу, моделювання, експериментальних досліджень.
		ПРН 9	Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Філософія науки», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Філософія науки»

Результати навчання за навчальною	Методи навчання	Методи контролю
-----------------------------------	-----------------	-----------------

дисципліною			
1	Знання:		
1.1	засвоєння теоретичних знань про закономірності та тенденції наукового пізнання;	лекція, семінарське заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
1.2	засвоєння стилю наукового мислення;		
1.3	формування вміння використання отриманих знань в наукових дослідженнях за спеціальністю;		
1.4	формування науково-методологічного світогляду через вивчення специфіки наукових знань та наукової картини світу;		
1.5			
2	Уміння/навички:		
2.1	Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.	лекція, семінарське заняття, дискусія, самонавчання через Moodle	усне опитування, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
2.2	Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей		
2.3			
3	Комунікація:		
3.1	Вільне спілкування з питань, що стосуються основних питань суспільного розвитку світових та загальнодержавних процесів;	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, підсумковий контроль
3.2	Уміння виявляти проблеми суспільного розвитку та визначати шляхи їх подолання.		
4	Відповідальність і автономія		
4.1	Здатність здійснювати управління суспільними процесами та розуміти особисту відповідальність за прийняття рішень спрямованих на вирішення конкретних суспільних проблем на всіх рівнях державного життя.	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, підсумковий контроль
	Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення	семінарське заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення конкретних задач і ситуацій	представлення презентацій, підсумковий контроль

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Філософія науки»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 1	Мати передові концептуальні,	Лекція,	усне опитування, експрес-

	методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.	семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 2	Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних дослідженнях у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій	усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 6	Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.	Лекція, семінарські заняття, мозковий штурм, самонавчання	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 8	Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, актуальні літературні та інформаційні джерела, результати теоретичного аналізу, моделювання, експериментальних досліджень.	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль
ПРН 9	Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх	Інтерактивні заняття, моделювання сценаріїв, семінарські заняття, дискусія, самостійна	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, контрольна (модульна) робота, підсумковий контроль

	досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.	робота з підготовкою рефератів і презентацій	
ПРН 10	Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.	Лекція, семінарські заняття, індивідуальні консультації, самонавчання через Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, презентація бізнес-плану, онтрьольна (модульна) робота, підсумковий контроль

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фундаментальні засади філософії науки.

Тема 1. Наука як предмет філософського осмислення.

Три аспекти буття науки: наука як пізнавальна діяльність, як соціальний інститут, як особлива сфера культури. Сучасна філософія науки як вивчення загальних закономірностей наукового пізнання в його історичному розвитку і в мінливому соціокультурному контексті. Логікоепістемологічний підхід до дослідження науки. Позитивістська традиція у філософії науки. Розширення поля філософської проблематики в постпозитивістській філософії науки (концепції К. Поппера, І. Лакатоса. З. Куна, П. Фейерабенда, М. Полани). Соціологічний і культурологічний підходи до дослідження науки. Інтерналізм та екстерналізм у розумінні механізмів наукової діяльності.

Тема 2. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.

Переднаука і наука. Дві стратегії породження знань: узагальнення практичного досвіду і конструювання теоретичних моделей. Виникнення науки. Наукове та позанаукове знання: джерела формування. Наука в Стародавньому Єгипті та Стародавній Греції (особливості). Розвиток логічних норм наукового мислення в середньовічних університетах. Світоглядна роль науки в новосередньовіській культурі. Передумови виникнення експериментального методу. Формування дисциплінарно організованої науки. Становлення соціальних і гуманітарних наук. Світоглядна роль науки в новосередньовіській культурі. Проблема методу в науці Нового часу (Г. Галілей, Ф. Бекон, Р. Декарт). Формування науки як професійної діяльності. Класифікація наук.

Тема 3. Наука в культурі сучасної цивілізації.

Традиціоналістський і техногенний типи цивілізаційного розвитку. Особливості наукового пізнання. Наука і філософія. Наука і мистецтво. Наука і повсякденність. Роль науки в сучасній освіті і вихованні. Базові цінності традиціоналістського та техногенного типу цивілізаційного розвитку. Цінність наукової раціональності. Особливості наукового пізнання. Функції науки: світоглядна, виробнича, соціальна.

Тема 4. Наука як специфічний тип пізнання.

Наукове знання як динамічна складна система. Багатоманітність типів наукового знання. Особливості емпіричного знання. Специфіка та архітектоніка теоретичного знання. Емпіричний і теоретичний типи знання. Особливості та структура емпіричного знання. Теоретичне знання: структура, первинні теоретичні моделі і закони, парадигмальні зразки вирішення задач. Науковий факт, проблема, ідея та гіпотеза, закон, концепція, теорія як форми наукового пізнання. Поняття теоретичного рівня наукового пізнання та його співвідношення із раціональним пізнанням. Відносний характер емпіричного і теоретичного рівнів наукового пізнання. Поняття наукового факту у природничих і гуманітарних науках. Співвідношення факту і теорії у природознавстві.

Тема 5. Наукові традиції і наукові революції.

Типи наукової раціональності. Взаємодія традицій і виникнення нового знання. Наукові революції як перебудова засновків науки. Проблема типології наукових революцій. Соціокультурні передумови глобальних наукових революцій. Перебудова засновків науки і зміна сенсів світоглядних універсалій культурі. Прогностична роль філософського знання. Глобальні революції і типи наукової раціональності.

Змістовий модуль 2. Загальні закономірності розвитку науки.

Тема 6. Динаміка наукового процесу й породження нового знання

Поняття наукової картини світу. Філософське підґрунтя науки. Моделі й рушійні сили розвитку наукового знання. Закономірності розвитку науки.

Тема 7. Наука як соціальний інститут.

Розмаїття підходів до визначення соціального інституту науки. Неоднозначність у визначенні науки як соціального інституту. Історичні етапи розвитку інституційних форм наукової діяльності. Комп'ютеризація науки та її наслідки. Історичний розвиток інституалізованих форм наукової діяльності (наукові співтовариства, наукові школи). Особливості підготовки наукових кадрів. Комп'ютеризація наукової діяльності. Державне регулювання наукової діяльності.

Тема 8. Етика науки.

Різновиди етики. Ціннісна та етична система суспільства. Моральний вибір і моральна відповідальність. Професійна відповідальність ученого. Свобода вибору. Ціннісні орієнтації вченого. Свобода наукового пошуку і соціальна відповідальність ученого. Моральна відповідальність. Нюрнберзький процес та кодекс. Етичні кодекси та етичні комітети. Етичний кодекс ученого України.

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин
-----------------	-----------------

модулів і тем						
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Філософія науки						
Змістовий модуль 1. Фундаментальні засади філософії науки.						
Тема 1. Наука як предмет філософського осмислення.		2	2			10
Тема 2. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.		2	4			10
Тема 3. Наука в культурі сучасної цивілізації.		2	4			10
Тема 4. Наука як специфічний тип пізнання.		2	4			10
Тема 5. Наукові традиції і наукові революції.		2	4			10
Змістовний модуль 2. Загальні закономірності розвитку науки.						
Тема 6. Динаміка наукового процесу й породження нового знання		2	2			10
Тема 7. Наука як соціальний інститут		2	4			10
Тема 8. Етика науки.		2	4			6
Всього	120	16	28			76

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
		денна форма
	Змістовий модуль 1. Фундаментальні засади філософії науки.	
1.	Тема 1. Наука як предмет філософського осмислення.	2
2.	Тема 2. Виникнення науки та основні етапи її розвитку.	4
3.	Тема 3. Наука в культурі сучасної цивілізації.	4
4.	Тема 4. . Наука як специфічний тип пізнання.	4
5.	Тема 5. Наукові традиції і наукові революції.	4
	Змістовний модуль 2. Загальні закономірності розвитку науки.	
6.	Тема 6. Динаміка наукового процесу й породження нового знання	2
7.	Тема 7. Наука як соціальний інститут	4
8.	Тема 8. Етика науки. Етика як наука про мораль.	4
	Разом	28

6. Самостійна робота

Орієнтовні есе для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня доктор філософії

Формою самостійної роботи є написання есе. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати теми есе, попередньо узгоджуючи їх з лектором, або ж обирати одну з визначених програмою тем.

Рекомендації здобувачам до написання есе з курсу «Філософія науки».

Есе - критична, суб'єктивна розповідь або опис, сконцентрований навколо спеціальної наукової проблематики. Це завершена теоретична робота у межах програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних, семінарських занять, самостійної роботи. Есе виконується як підсумкова робота за перший і другий змістовий модуль.

Написання есе вимагає від здобувача вміння творчо працювати з літературними джерелами - виділяти і грамотно узагальнювати актуальний для теми матеріал.

Робота над есе передбачає наступні етапи:

- 1) об'єм – до 10 друкованих аркушів;
- 2) висока унікальність, від 85%;
- 3) власна структура – титульна сторінка, вступ, основна частина, висновок;
- 4) авторська позиція, суб'єктивні судження, власна думка, підкріплені теоретичною основою.

Структура есе:

Назва. Вона повинна точно відображати суть написаного. План не пишеться, відразу переходимо до тексту.

Вступ. Тут необхідно обґрунтувати важливість розгляду обраних автором питань, висунути головну гіпотезу. Гіпотеза це якесь припущення, яке буде підтверджено або спростовано. Якщо ви викладаєте думку певного вченого або групи людей, з якими не згодні, то така гіпотеза спростовується. А ось сформована самостійно ідея, як правило, повинна бути підтверджена. Втім, ви можете показати, що ваше стара думка була помилковою. Якщо есе невелике, то слово «введення» писати не потрібно.

Основна частина. Самостійно написати структуру есе, якщо воно маленьке, нескладно. Новий абзац – і ось вже пишуться тези і аргументація. Великі тексти же краще розбити на частини підзаголовками, виділеними жирним шрифтом. Структура основної частини нагадує ланцюжок з кілець. Спочатку висувається теза, потім пишуться кілька аргументів до неї. Теза доведена, і далі, переходимо до наступного.

Автор самостійно вирішує, скільки тез йому необхідно довести. Кількість же аргументів не повинна бути менше 2-3. Велика кількість перевантажує дослідження, а менша виглядає несерйозно для наукової роботи.

Вимоги до оформлення формат А4, гарнітура Times New Roman (Суг.), розмір шрифту – 14 pt, інтервал полуторний. Розміри полів: верхнього, нижнього, лівого – 20 мм, правого – не менше ніж 10 мм. Вирівнювання – за шириною (ДСТУ 3008-95).

Обидві написані роботи рецензується і попередньо оцінюється рецензентом за загальноприйнятою шкалою оцінок (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). При виставленні загальної оцінки з підсумкового іспиту враховуються оцінка есе. Якісна підготовка есе позитивно позначається на підсумковій успішності за курсом «Філософія науки».

Пропоновані теми есе:

1. Феномен нелінійної науки.
2. Проблема незворотності часу в класичній, некласичній та сучасній фізиці.
3. Проблема скінченності і нескінченності простору і часу в контексті класичних, і сучасних космологічних уявлень.
4. Вплив філософських програм античності на розвиток науки.
5. Проблема демаркації науки та ненауки.
6. Особливості наукової гіпотези та її роль в пізнанні.
7. Філософський смисл уявлень про віртуальну реальність та віртуальні світи.
8. Еволюція наукової картини світу.
9. Наукова картина світу та наукова парадигма.
10. Проблема росту наукового знання як одна із центральних проблем філософії науки.
11. Т. Кун. Структура наукових революцій.
12. Онтологічні проблеми сучасної науки
13. Гносеологічні проблеми сучасної науки.
14. Глобалізація як провідна тенденція розвитку сучасного світу.
15. Сучасна фізична картина світу і її особливості.
16. Суперечливість науково-технічного прогресу і його філософські інтерпретації.

17. Наука і цінності сучасної цивілізації.
18. Проблема наукової раціональності у ХХ ст.
19. Ціннісні аспекти сучасної техніки.
20. Ідея революції в сучасній науковій картині світу
21. Філософські погляди А. Ейнштейна.
21. Філософські погляди В. Вернадського.
22. Проблема об'єкта і суб'єкта в класичному і сучасному природознавстві.
23. Наукова революція як зміна картини світу.
24. Критичний раціоналізм К. Поппера і його роль у трансформаціях філософії науки.
25. Характеристика техніки в філософській концепції К. Ясперса.
26. Межі зростання людської експансії на природу в концепції А. Печчеї.
27. Сутність концепції колективного несвідомого К. Юнга.
28. Нігілізм Ф. Ніцше.
29. Логічний аналіз мови як засіб вирішення філософських проблем.
30. Проблема природної та штучної мови.
31. Філософія грошей Г. Зіммеля.
32. Вплив інформатизації на розвиток сучасного суспільства.
33. Педагогічні ідеали та виховні принципи Модерну і Постмодерну.
34. Наука як сутнісне явище Нового Часу.
35. Цивілізаційна концепція С. Гантінгтона.
36. Наука у індустріальному та постіндустріальному суспільстві
37. Проблема розвитку в сучасній науці. Концепція глобального еволюціонізму.
38. Філософське розуміння сутності економічних законів.
39. Загальне та особливе в становленні світової економіки.
40. Інновації управлінської діяльності.
41. Концепція економічного лібералізму.
42. Парадокси і наслідки сучасної технологічної революції.
43. Технократичні проекти ХХІ ст.: трансформації та альтернативи.
44. Інноваційні стратегії розвитку освіти.
45. Людина і наука в інформаційному суспільстві (Д. Белл, Е. Тоффлер).
46. Елітарність як концепт філософії освіти.
47. Трансформації ставлення християнства до науки.
48. Роль інтелігенції в глобальному світі.
49. Репресована свідомість і репресивна цивілізація.
50. Проблема суспільного ідеалу: історія та сучасність.
51. Постмодерн у сучасній культурі та філософії.
52. Основні ідеї фрейдизму та неофрейдизму, їх вплив на духовне життя суспільства у ХХХІ ст.
53. Соціальні аспекти ринкового господарства.
54. Методологія наукового пізнання.
55. Істина як філософське поняття.
56. Філософські погляди Е. Фрома.
57. «Бунт мас» Х. Ортега-і-Гассет.
58. Антитехнократичні тенденції в сучасній філософії.

7. Методи контролю

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, есе, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань здобувачів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на екзамені. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, написання есе.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є екзамен.

9. Розподіл балів

	Поточний модульний контроль										ДБ	ПК	Сума
	ЗМ1						ЗМ2						
	T1	T2	T3	T4	T5	МК1	T6	T7	T8	МК2			
Сума балів	8	8	8	8	8	40	6	6	8	20	10	30	100
Практ. Зан.	5	5	5	5	5		4	4	5				
Сам. Роб.	3	3	3	3	3		2	2	3				

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Доморослий В.І. Методичні рекомендації для підготовки до практичних (семінарських) занять з дисципліни «Філософія науки» для здобувачів рівня доктор філософії денної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань, УНУС. 2023. 22 с.

2. Доморослий В. І. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Філософія науки» для здобувачів рівня доктор філософії денної форми навчання спеціальності 051 Економіка. Умань, УНУС. 2023. 38 с.

11. Рекомендована література

Основна

1. Гоян І.М., Матвієнко І.С., Сторожук С.В., Філософія науки: навчальний посібник; за ред. С.В. Сторожук, 4-те видання, виправлене і доповнене. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 420 с.
2. Дзьобань О. Філософія науки. Київ-Одеса «Фенікс», 2024. 516 с.
3. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І., Чуйко В. Л. Філософія науки: підручник; за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2022. 255 с.
4. Добронравова І. С. Практична філософія науки. Київ, 2023, 280 с.
5. Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 172 с.
6. Ільїн В. В. Україна в парадигмі фінансово-економічних викликів цивілізації. В Цивілізаційний вибір України і соціальний прогрес., Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. С. 108-134.
7. Поліщук І. Є., Галіченко М. В. Філософія та методологія науки у контексті сучасної університетської освіти. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2021. № 4. С. 146-152. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Perspekt_2021_4_21.
8. Розман І. І. Філософія і методологія: динаміка розвитку науки. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2022. Вип. 1. С. 242-244. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuupred_2022_1_55.
9. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки: підручник Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 364 с.
10. Ханстантінов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2020. 188 с.
11. Ченбай Н. А. Трансформації духовної культури особистості в умовах становлення інформаційного суспільства. Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія. 2018. № 1, С. 129-132. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&I_MAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vnau_f_2018_1_32.pdf
12. Штанько В. І. Філософія і методологія сучасної науки. Підручник. Харків, 2020. 177 с.

Допоміжна

1. Гудков С. Філософія економіки: праксеологічне значення для України. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2018. № 1. С. 45-55.
2. Дзьобань, О. П. Філософія інформаційних комунікацій : монографія. Харків : Майдан, 2022. 224 с.
3. Кадикало А. М. Аспекти трансформації орієнтирів наукового мислення. Практична філософія. 2020. № 4. С. 134 – 140.
4. Литовченко І. В. Віртуалізація соціальної реальності та соціальних інститутів в умовах розвитку інформаційного суспільства. Вісник Національного Авіаційного Університету. Серія: Філософія. Культурологія. 2020. №. 1. С. 64-66. Режим доступу: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.33.15641>.
5. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Видво Львівської політехніки, 2019. 184 с.
6. Петькун С. М., Шеремета О. М., Пенцак П.В. Інформаційні комунікації як філософія бізнесу. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2019. № 4 (30). С. 123 – 128.
7. Приятельчук А. О. Структура філософії економіки. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2022. Вип. 48. С. 70-78.
8. Санакуєв М. Г. Філософія інформації та філософські основи інформатики. Інтегровані комунікації. 2019. № 2. С. 91 – 96.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека e-reading. URL: <http://www.e-reading.by/bookbytypes.php?type=17>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.org/>
4. Наукова бібліотека УНУС -[Електронний ресурс] Режим доступу <http://libraru.udau.ua/>

13. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Філософія науки» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі рівня доктор філософії мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми. Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. При цьому визнання результатів проводиться у семестрі, який передує семестру, у якому згідно з навчальним планом конкретної освітньої програми передбачено вивчення певної дисципліни.

14. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Філософія науки», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.